

Česká republika drží prvenství v incidenci nádorů ledvin

Zhoubné nádory ledvin představují 2-3 % všech zhoubných onemocnění člověka, kromě zhoubných krevních onemocnění. Česká republika drží nechvalné prvenství v incidenci, tedy v počtu nemocných na 100 tisíc obyvatel, rakoviny ledvin na světě. Zároveň je na 2. místě v počtu nově zachycených případů i v počtu úmrtí. Příčiny nemoci nejsou zcela známe, jisté ale je, že riziko vzniku zvyšuje například kouření, obezita nebo zvýšený krevní tlak. Nádor ledviny se navíc nemusí dlouhou dobu projevit, proto by lidé neměli podceňovat pravidelné návštěvy u urologa.

související témata: Nemoci a zdravotní problémy

Podle zatím nejnovějších dat z roku 2012 se počet zachycených nádorových onemocnění pohybuje v České republice okolo 29 případů na 100 tisíc obyvatel. Jedná se o nejvyšší počet nově diagnostikovaných onemocnění na světě. Regionálně se s touto nemocí lékaři nejčastěji setkávají v Plzeňském kraji. Zhoubné nádory ledvin postihují asi 1,5 krát častěji muže než ženy. Nejvyšší výskyt pozorujeme mezi 50. a 70. rokem života.

Co rakovinu ledvin způsobuje?

Příčina vzniku zhoubných nádorů ledvin není zcela známá. Některé, tzv. hereditární karcinomy, se ale mohou zvýšeně vyskytovat mezi příbuznými. „Tyto nádory tvoří asi 4 % všech nádorů ledvin a jsou součástí vzácných syndromů. Při takovéto rodinné zátěži přímé příbuzné obvykle právě pro zvýšené riziko výskytu nádoru ledvin pravidelně sledujeme,“ popisuje MUDr. Ivan Trávníček z Urologické kliniky FN Plzeň.

Na vznik nádoru ledvin mají také velký vliv dietní návyky. Strava bohatá na živočišné tuky, velká konzumace smaženého a

uzeného masa pravděpodobnost vzniku karcinomu ledviny zvyšuje. Dále se k rizikovým faktorům řadí kouření, obezita a chronické zvýšení krevního tlaku. Preventivní opatření proto spočívají ve správné životosprávě, případné úpravě jídelníčku, léčbě zvýšeného krevního tlaku a snížení tělesné hmotnosti. Dále bychom se měli zcela vyvarovat kouření. Kouření má, mimo jiné, také velký vliv na rozvoj dalších urologických onemocnění, nádorů močového měchýře, nádorů penisu, dále neplodnosti a také na postižení cévních struktur způsobující poruchy erekce.

Jak se onemocnění projevuje?

Kvůli poloze ledvin za dutinou břišní se nádor ledviny nemusí dlouhou dobu vůbec projevit. „Až 70 % těchto nádorů je dnes diagnostikováno náhodně při vyšetření břicha pomocí ultrazvuku, CT nebo magnetické rezonance, na které člověk přišel z jiného důvodu,“ udává MUDr. Ivan Trávníček z Urologické kliniky FN Plzeň. První obtíže se mohou objevit postupně až se zvětšováním nádoru, mohou být ale různorodé a dokonce se mohou vyskytnout jen přechodně.

Nejčastějším problémem, který donutí pacienta navštívit lékaře, je přítomnost krve v moči. Ta je způsobena prorůstáním nádoru do ledvinných kalichů a pánvičky. Někdy mohou pacienti krev pozorovat pouhým okem, moč pak může být zbarvená do růžova nebo mít dokonce barvu červeného vína. Tzv. mikroskopickou hematurii, ale odhalí až preventivní kontrola u praktického lékaře.

V pokročilém stádiu na sebe nemoc může upozornit bolestí v boku, v bedrech nebo bolestí břicha, ať už tupou nebo kolikovitou. V dalším průběhu onemocnění zhoubné nádory ledvin vytvářejí metastázy v dalších orgánech. Nádor se nejprve šíří do svého okolí. Pokud se rozšíří do cév a postihne ledvinovou nebo dolní dutou žílu, může se se projevit otoky dolních končetin, u mužů pak i bolestivým varletem s rozšířenými žilami na šourku. Vzdálenější metastázy se vyskytují v plicích, játrech a v kostech. Ty se pak projevují dušností nebo vykašláváním krve a patologickými zlomeninami způsobené

třeba i jen minimální zátěží.

K dalším obecným příznakům nádorového onemocnění řadíme nechutenství, ztrátu hmotnosti, která se projevuje neúmyslným poklesem váhy přibližně o 10 % z celkové hmotnosti za $\frac{1}{2}$ roku. Dále pacienti pociťují malátnost, únavu, slabost, potýkají se s nočním pocením, opakujícími se horečkami a s dalšími příznaky pocitu špatného zdraví. „Nádor ledviny se může projevit i chudokrevností, o níž vypovídají změny v krevním obraze. Specifický nádorový marker, který by v laboratorním vyšetření krve s jistotou odhalil nádor ledviny, však bohužel neexistuje. Proto je potřeba, aby lidé nepodceňovali preventivní prohlídky u urologa a praktického lékaře,“ uzavírá MUDr. Ivan Trávníček z Urologické kliniky FN Plzeň.

Článek byl publikován 1. 10. 2015 na portále Medispot.cz.